

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2517

Vragen van het lid **Bashir** (SP) aan de staatssecretaris van Financiën over *de gevolgen van het fiscaal partnerbegrip voor mantelzorgverleners* (ingezonden 29 maart 2012).

Antwoord van staatssecretaris **Weekers** (Financiën) (ontvangen 11 mei 2012).

Vraag 1 en 2

Vindt u het gewenst dat een volwassene, die zijn of haar ouder in huis opneemt om mantelzorg te verlenen, soms wel en soms niet als fiscaal partner wordt aangemerkt?

Wat is de definitie van een samengesteld gezin? Kan een samengesteld gezin ook bestaan uit drie generaties, met andere woorden, uit grootouder, ouder en kind?

Antwoord 1 en 2

Met de invoering van het huidige fiscaal partnerbegrip met ingang van 1 januari 2011 wordt partnerschap vastgesteld aan de hand van objectieve criteria. Achtergrond van deze aanpassing is onder meer gelegen in de wens tot vereenvoudiging door het introduceren van controleerbare criteria. De partnercriteria voor de inkomstenbelasting zijn met ingang van 1 januari 2012 uitgebreid. Als partners worden met ingang van die datum ook aangemerkt ongehuwd samenwonenden die ingeschreven staan op hetzelfde GBA-adres indien op dat GBA-adres tevens een minderjarig kind van één van hen beiden staat ingeschreven. Deze categorie wordt ook wel aangeduid als samengesteld gezin. De aanvulling van de partnercriteria met deze categorie heeft plaatsgevonden naar aanleiding van de moties Omtzigt c.s.¹ Omdat het criterium het risico van «overkil» in zich heeft, is om ongewenste effecten te voorkomen een tegenbewijsregeling opgenomen voor de gevallen waarin sprake is van een (onder)huursituatie.

Voor de inkomstenbelasting kan een bloedverwant in de eerste graad jonger dan 27 jaar niet als fiscaal partner worden aangemerkt. Een volwassene van 27 jaar of ouder die op hetzelfde GBA-adres ingeschreven staat als één van zijn ouders, en desbetreffende ouder worden, als zij aan één van de partnercriteria voldoen, als fiscaal partner aangemerkt. Dit kan ook het geval zijn wanneer op hetzelfde GBA-adres als waar een volwassene van 27 jaar of ouder en één van zijn ouders staat ingeschreven, tevens een minderjarig kind van één van beide volwassenen staat ingeschreven. Dit is niet het geval

¹ Zie Kamerstukken II 2011/12, 33 004, nr. 3, p. 3.

wanneer door middel van een schriftelijke huurovereenkomst kan worden aangetoond dat sprake is van huur.

Vraag 3

Bent u bekend met de nadelige gevolgen voor mantelzorgverleners, bijvoorbeeld het nadeel dat ontstaat als mensen die een hypotheek hebben een ouder in huis nemen terwijl de ouder overwaarde heeft op zijn of haar huis? Zijn er meer soortgelijke nadelige gevolgen bij u bekend, die zijn ontstaan door inwerkingtreding van de wet Overige fiscale maatregelen 2012 (waarmee een nieuw criterium aan partnercriteria is toegevoegd waardoor ongehuwd samenwonenden ook als partners worden aangemerkt indien zij samen met een kind van een van beiden op hetzelfde adres in de gemeentelijke basisadministratie (GBA) staan ingeschreven)?² Zo ja, welke?

Antwoord 3

Als een kind zijn of haar ouder in huis neemt dan heeft een eventuele eigenwoningreserve bij de ouder («overwaarde op het huis») die is ontstaan door de verkoop van het huis van de ouder, geen invloed op de aftrek van hypotheekrente bij het kind. De bijleenregeling, waarop in de vraag wordt bedoeld, leidt in dit geval dus niet tot nadelige fiscale gevolgen voor de betrokkenen.

Er zijn mij geen signalen bekend dat aan de inwerkingtreding van het bij de wet Overige fiscale maatregelen 2012 (OFM 2012) ingevoerde partnercriterium in het algemeen nadelige gevolgen zijn verbonden. De gevolgen van partnerschap zijn naar mijn oordeel bovendien niet te kwalificeren als «nadelige gevolgen», maar bewerkstelligen dat het recht op fiscale faciliteiten en toeslagen zo goed mogelijk wordt afgestemd op de feitelijke draagkracht. Hoewel de wetgever bij de invoering van het partnercriterium voor zogenoemde «samengestelde gezinnen» dat via OFM 2012 is ingevoerd, niet primair het oog heeft gehad op mantelzorgers, kan ook in hun leefsituatie sprake zijn van een hogere draagkracht binnen het huishouden.

Vraag 4

Vindt u het gewenst dat een volwassene met kind die zijn of haar ouder in huis opneemt om mantelzorg te verlenen daar financieel voor wordt gestraft? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen gaat u nemen om deze financiële straf weg te nemen?

Antwoord 4

Zoals blijkt uit het antwoord op vraag 3b is hier naar mijn oordeel geen sprake van een financiële straf, maar van invulling van het draagkrachtprincipe.

Vraag 5

Zou het niet beter en minder omslachtig zijn als volwassenen die hun ouder in huis opnemen om mantelzorg te verlenen de mogelijkheid krijgen om al dan niet te kiezen voor een fiscaal partnerschap? Ziet u andere mogelijkheden om dit probleem aan te pakken? Zo ja, welke?

Antwoord 5

Bij de invoering van het huidige partnerbegrip is de keuzeregeling voor ongehuwd samenwonenden komen te vervallen. Ik voel er niet voor om deze te herintroduceren voor een specifieke categorie, waarin bovendien geen sprake is van ongewenste gevolgen.

² Kamerstukken II 2011/12, 33 004.